

Sipos Erzsébet

Egri hírességek – Kopcsik Lajos

Céhládája,
világraszóló műremek,
édes kísértés,
varázslatos kezek!

Egyszer sírt

Győri Mihály emlékére

– Csak ezt hagyjátok meg
ezt a kiscsikót,
széles portámnak
legszebb dísze volt,
selyem sörényén
a nap megbotolt-,
s átölelte, feléje hajolt,
érezte reszketett a teste,
míg lovait idegen sorba kivezette,
majd az okos kis állat
gazdáját szánva,
nézett az anyja után,
s elindult utána,
csak állt a kifosztott ember,
pörölni hatalommal nem mer,
mögötte az üres istálló,
mint tátongó nagy torok,
szinte hallani, vele zokog,
s a békési, békés gazda
keserű haragjába,
a nagy lovas szánt
baltával darabokra vágta.

Vírus

Koronás fő lettem,
a világ ura,
minden megváltozott,
minden fura,
áll az álarcos maszkabál,
hol én vagyok a bálkirály.
Velem kesztyűs kézzel bánnak,
habár a pokolba kívánnak,
mondják rám: gonosz, láthatatlan erő
lappang, hirtelen tör elő,
dúl bennem
a hatalmi mámor,
bármikor ott vagyok
bárhol...

Most mindenki koronatanú,
rosszabb, mind gyilkos háború,
hol népeket uszítva sorba,
milliók szálltak sírba,
koronás főként.
Az uralkodni vágyás
korona kór,
de legyőzhetnek olykor,
sőt uralmam tán véges,
mert a remény,
mint fák koronája
csupasz ágak után
borul virágba!

Veres Tamás

Eger járatain – 4. fejezet

Magányos utasok, kusza kapcsolatok

Krisztián belépett a Marján cukrászda üvegajtáján. Orrát megcsapta a sütemények jellegzetes illata. Összefolyt a szájában a nyál. Mindig édesszájú volt, ez látszott a pocakján és a fogain is. Csak két vendég tartózkodott vele együtt a helyiségben. A két sarokban ültek, és mindketten újságot olvastak. Az arca egyiknek se látszott az újságtól. Krisztián az öltözékükből meg tudta állapítani, hogy egyikük férfi, a másik nő. A nő előtt csokitorta és szénsavmentes ásványvíz volt, a férfi előtt teáscsésze. A nő rikító citromsárga tavaszi cipőt viselt. Krisztián egyből felfigyelt rá. Tanácstalanul álldogált a bejáratnál. Hol bentre, hol kintre sandított.

Katerinára nem kellett sokat várnia. Imádta benne, hogy soha nem váratta meg. Mindig pontosan érkezett. Ulrik exfelesége, Emese órákat is tudott késni egy megbeszélte találkozóról. Egyszer vidékre kellett volna utazniuk Ulrik rokonaihoz. Ulrik négy vonat mellett állt tanácstalanul a vasútállomáson, amikor azok elindultak, és a felesége még sehol nem volt. A felesége két és fél óra hosszát képes volt késni. Ulrik gyorsan megunt a hiábavaló várakozásokat. Végül úgy oldotta meg, hogy ne kelljen feleslegesen várakoznia, hogy a megbeszélte találkozók időpontját mindig két órával azelőttre beszélte meg Emesével, mint amikor valójában tervezte. Ebben a két órában Ulriknak esze ágában se volt elmennie a randevúra. Intézte az ügyes-bajos dolgait, végül megjelent a megbeszélte helyszínen, de még így is neki kellett várakozni. Igaz, ilyenkor már csak negyedórákat vagy húsz percet. Krisztián mindaddig nem értette, miért vár Ulrik egy nőre órákat, amíg nem ismerte meg Katerinát. Rájött, hogy van, akire megéri várni. Mint kiderült, Ulriknak nem érte meg Emesére várni, hiszen csúnya válás lett a vége a házasságuknak. Egy olyan válás, amelyet Ulrik még nem hevert ki.

Katerina zöld széldzsekiben jelent meg. A tavasz jöttét ugyan már jelezték odakint a sorra megjelenő virágok és az egyre szaporábban burjánzó választási plakátok, de a hideg szél tudatta a tavaszra várókkal, hogy a tél még nem múlt el teljesen. Katerina semmilyen fejedőt nem viselt. Egyenes, fekete haját az arcába fújta a szél. Ahogy belépett a cukrászdába, azt kezdte el igazgatni. Krisztián szerette volna róla lesegíteni a kabátot, de mire odalépett a nő mellé, Katerina már levette azt magáról. Ezt a szokását Krisztián soha nem kedvelte. Szeretett volna lovagias lenni, betartani az alapvető illemszabályokat, de Katerina fittyet hányt az egészre. Nem az a típusú nő volt, aki szerette, ha kiszolgálják. Büszke volt rá, hogy mindent a maga erejéből teremtett meg. Volt annyi megtakarított pénze, hogy házat és autót vehe-

tett volna magának, de felesleges pénzkidobásnak tartotta. Házat nem akart venni, mert nem akart röghöz kötötté válni. Ha bármilyen változás állt be az életébe, nem okozott neki gondot odébbállni egy másik településre. Jogosítványa volt ugyan, de az autóvezetői tanfolyamot is csak azért végezte el, hogy könnyebben el tudjon helyezkedni. Sok helyen, ahová jelentkezett, amikor az anyaországba költözött, feltétel volt a B kategóriás jogosítvány megléte. Krisztián mindig csodálattal nézte, hogy Katerinának mindig van pénze hónap végén. Pedig nem tiltotta el magát az élvezetektől, de tudott mértéket tartani. Hetente egyszer megivott egy kis pohár csokilikőrt, és az alkoholfogyasztása ki is merült ebben. A cigarettáról Krisztián kedvéért szokott le, aki nem bírta elviselni annak a füstjét. Ez azért volt fura, mert Krisztián apja és nagyapja is a füsteregetés túlzott élvezetébe haltak bele. Miután szakítottak, akkor se szokott rá vissza. Rájött, hogy ezzel is spórol.

Krisztián, akinek a kezén szinte átfolyt a pénz, sokszor megkérdezte tőle, minek kell neki annyi pénz, ha nem költi el semmire. Katerina annyit felelt, hogy a sok pénz neki biztonságot ad.

Leültek egy asztalhoz. Krisztián egy kólát kért és egy francia krémet. Katerina egy mézeskalácsízű forró csokoládét és egy sima krémet evett. Ő kezdte meg a társalgást is.

- Biztos jó ötletnek tartod, hogy találkozunk?
- A múltkor a buszon először azért szerettem volna találkozni veled, mert egy ostobaság miatt szakítottunk!
- Te is tudod, hogy az csak a jéghegy csúcsa volt! Ott telt be a pohár mindketőnknél. Soha nem érdekelt, hogy mit nézel a tévében! Ha akartunk volna, vettünk volna egy másik tévét a másik szobába.
- Most azért szeretnék veled találkozni, hogy megismerjelek! Két évig voltunk együtt, és te végig szerepet játszottál! Azt se tudom, ki vagy! Komolyan az a valódi éned, amit a buszon mutattál?
- Az embernek nincs valódi énje! Mindig az adott pillanat határozza meg a viselkedését! – vágott vissza Katerina, miközben élvezettel kóstolt bele a mézeskalács ízű sziruppal ízesített csokoládéba.
- Szóval nem tartod jó ötletnek, hogy elhívtalak? Mégis eljöttél!
- Kíváncsi voltam, mi történt veled az elmúlt egy évben. De úgy látom, ugyanazt az unalmas életet éled, mint eddig! Körbe-körbe mászkálsz egy busszal Eger útjain!
- El se tudnád képzelni, mennyi érdekes esemény történik egy buszon!
- Például?
- Például egy szelíd hölgy szájon vág egy idegesítő frátert, mert a férfiak nem merik megtenni!
- Nem vagyok szelíd! Te is amazonnak nevezted! Ennyi volt az összes izgalom az utazásaid során? Mely utasok a legemlékezetesebbek?

– A magányos utasok. Néha előfordul, hogy csak én vagyok a buszon és csak egyetlen utas. A legtöbbször telefonálni szoktak ilyenkor. Azt hiszik, hogy a busz zúgása elnyomja a hangjukat. Az én fülem már megszokta ezt a zúgást, és akaratlanul is hallom, hogy miről beszélnek. Ők azt hiszik, hogy nem értek semmit abból, amit mondanak, pedig minden szót hallok.

– Szóval kihallgatod őket?

– Akaratlanul. De nem adom tovább senkinek, hogy mit mondanak. Még neked sem!

– Nem is tartottam rá igényt!

Krisztián a Katerina mögötti falat nézte. Gondolatai egészen másfelé kalandoztak. A magányos utasokra gondolt. Mennyien voltak az évek során! Ott volt például az a fiatal nő annak idején! Még nyomógombos volt minden telefon. Nem lehetett okostelefonnal felcsatlakozni különböző közösségi oldalakra és ott beszélgetni.

A nő vékony volt és halálsápadt. Lassan szállt fel. Az egész busz üres volt, de ő nem ült le, hanem megállt középen a busz csuklójánál. Csörgött a telefonja. Felvette.

– Szia! Igen! Onnan jövök! Jólesett volna, ha te is velem jössz! Nem érdekel az egzisztenciád! Ki fogok tálalni mindent a feleségednek! Hogy nem csak velem csaltad, és nem én voltam az első szeretőd, akire fegyveresek rontottak rá, és kényszerítették rá, hogy vetesse el a gyereket! Én meg akartam szülni azt a gyereket! Úgy alakult a műtét, hogy nekem már soha többé nem lehet. A kórházba kellett volna mennem, mégis az általad megfizetett sarlatán műtött meg! Nagyon jó orvos? Az a fickó büzlött a pálinkától, és egy pincében volt a műtőasztal! A feleséged mindent tud, de annyira fél tőled, hogy inkább hallgat és tűr? Azért én teszek egy próbát nála! Az egész életemet tönkretetted! Én soha nem akartam a szeretőd lenni! Te zsaroltál meg, hogy földönfutóvá teszed a szüleimet és engem is! Mert az igazgató úrnak kedve támadt egy jóval fiatalabb teremtésre, mint a feleségre! Én meg ott voltam az előtérben az ügyfelek között! Nekem kellett hallgatni, hogy szipolyozod ki őket te és a barátaid! Engem szidtak az ügyfelek helyetted! Ha tudtad volna, hányszor kellett nekem lenyelni az ügyfelek sértéseit, amelyek mind neked szóltak! Holnap felhívom a feleségedet, és elmondok neked mindent!

Krisztián pár nap múlva látta, hogy a közösségi oldalak tele vannak ennek a lánynak a fényképével. Eltűnt és a szülei kétségbeesetten keresték. Napokig keringett az interneten a fénykép, utána szép lassan elfelejtette mindenki. Krisztián nem indított magánnyomozást. Egy busz vezetőüléséből nem lehet nyomozásokat folytatni! Ő nem felejtette el a lányt, de nem is tudott mit tenni érte. Gyűlölte az olyan embereket, akik a hatalmukkal bármit elérnek, ujjat húzni viszont nem szeretett volna velük. Kicsit gyáva volt. Tudta, hogy nem ő lesz az az ember, aki egyszer forradalmat robbant ki. Az, hogy kiderült Katerináról, hogy bátrabb és

harciasabb, mint ahogy Krisztián eredetileg gondolta, teljesen kétségbe ejtette. Biztos, hogy tudni fog ő egy ilyen nővel együtt élni, ha újra tudnák kezdeni?

Szidta saját magát, mint a bokrot. Katerina feltett neki egy egyszerű kérdést, amiről órákat lehetett volna mesélni, erre ő gyorsan lezárta az egészet. Nem is sejtette, hogy Katerinának mennyire tetszik ez a becsületesség.

Katerinának eszébe jutott, hogy ezért szeretett bele Krisztiánba, mert tudta róla, hogy mindig őszinte. Nem csak hozzá, minden emberhez! De nem úgy őszinte, mint Katerina. Krisztián nem vág szájon embereket egy tömegközlekedési eszközön. Nem harcol a becsületért és a hazáért szavakkal vagy tettekkel. Krisztián egyszerűen csak becsületes, és kész. Úgy tud becsületes lenni, hogy nem bánt meg vele másokat.

A beszélgetés kezdetén Krisztián úgy érezte, hogy kezd kiszerezni Katerinából, Katerina döbbenetesen vette észre önmagán, hogy kezd újra beleszeretni Krisztiánba. Rájött, hogy nagyon hiányzik neki ez a férfi. Nem egy férfi hiányzik neki, hanem ez a férfi, aki itt ül előtte! Többen próbálkoztak vele közelebbi kapcsolatot ápolni kollégák, ismerősök, egyszer még egy régi osztálytársa is elhívta randevúzni otthon, Eszenyben. Mindegyiknek nemet mondott, és most kezdett rádöbbenni, hogy miért. Mindenki Krisztiánt kereste! Mennyi okosabb és jóképűbb férfi kereste a kegyeit és ő mindet elutasította, mert valahol a lelke mélyén tudta, valahogy vissza fog találni Krisztiánhoz. Nem bírta megmagyarázni önmagának, hogy mi vonzza benne a legjobban. Hiányzott neki az a boldogság, amit akkor érzett, amikor még nem laposodott el a kapcsolatuk. Mindketten hibáztak, mert a mindennapok tapasztalásában jobban kezdtek el figyelni a munkájukra, mint egymásra. Soha nem csalták meg egymást. Még akkor sem, amikor már tudták, hogy vége van a közös életüknek. Ahhoz túl becsületesek voltak, hogy elárulják a másikat.

– Azokról az utasokról se akarsz mesélni, akiket utálsz?

– Muszáj a munkámról beszélni? Azért hívtalak ide, hogy kettőnkéről beszéljünk!

– Neked a munkád az életed, és engem érdekel a munkád, mert érdekelsz te is!

Krisztián szeretett volna belelátni Katerina fejébe, de tudta, hogy ott se igazodna el. Melegség öntötte el a szívét, ahogy meghallotta, hogy még mindig érdekli Katerinát. Akkor nincs minden veszve!

– A részeg utasokat nem szeretem! Nem tud velük az ember mit kezdeni! Azokkal nincs baj, akik viccesen részegek! Akik agresszívvá válnak néhány pohár ital után, azok a problémások. Leszállíthatnám ugyan őket a buszról, mert a közlekedési társaság szabályzata szerint jogom lenne hozzá. De nekem lenne lelkiismeret furdalásom, ha egy embert, aki nem ura a gondolatainak és a cselekedeteinek, lerakok a buszomról. Mi történhet vele, ha rossz emberek támadnak rá, és kihasználva a magatehetetlenségét, elveszik mindenét, vagy jól meg is verik?

– Túlagyalod a dolgokat! Állandóan gondolkodsz rajta, hogy mit cselekedj, végül nem teszel semmit!

Krisztián belebámult az üdítőjébe. Mit is várt ettől a randevútól? Egy olyan nőt hívott el, aki ismeri még a gondolatait is! Hogy akarja visszahódítani, amikor a másik minden egyes hibáját kívülről fújja? Úgy érezte, most ért véget teljesen a kapcsolatuk. Ahogy ezt így eldöntötte magában, meglepődve tapasztalta, hogy nem bánatot érez, hanem megkönnyebbülést. Végre lehullott az a mázsás súly a szívéről! Most már tovább tud lépni! Nem vágyakozik Katerina után! Eltűnt belőle az az érzés, ami annyira gyengévé tette, hogy nem is nézett más nőkre egy éven át!

– Nem ronthat mindenki ajtóstól a házba, ahogy te teszed! Te nem gondolkodsz, mielőtt cselekszel! Engem is bajba sodorhattál. Miért kellett megütnöd egy vadidegen embert?

– Előbb-utóbb megütötte volna valaki más! Hónapok óta hallgattam a süketelését a többi utassal együtt. Illetve csak a te szemedben utasok! Nekem a legtöbb a munkatársam volt közülük. Te maximum kétszer fél órát töltesz velük, amíg szállítod őket. Én egész nap ott vagyok közöttük. Egy csapat vagyunk! Nem akartam tovább egy gyáva csapathoz tartozni! Azt hittem, kiállnak majd mellettem. De most én lettem a bátor nő a gyáva férfiak csapatában. Semmi sem változott. Többen tisztelnek, mint eddig, és többen megvetnek, mint eddig. Szereztem új barátokat azzal a pofonnal és új ellenségeket is!

– Nekem is kellemetlenséget okoztál vele. Aznap reggel kaptam egy szóbeli figyelmeztetést írásban, mert beszélgetek az utasokkal, és állítólag nem figyelek közben a vezetésre.

– Szóbeli figyelmeztetés írásban? Ez mekkora ostobaság! Nálunk is osztogatják, de aki megkapja, még az is röhög rajta!

– Mi fog történni, ha Kokó bejön, és panaszt tesz, hogy én mint buszvezető nem védtem meg őt, az utast?

– Nem fog panaszt tenni!

– Honnan tudod?

– Délután egy busszal mentünk haza. Bocsánatot kért, ha megbántott. Mondtam neki, hogy nekem is éppen rossz napom volt, és én is bocsánatot kértem tőle.

– Ennyivel le is rendeztétek?

– Szinte minden nap egy busszal járunk! Miért kellene minden nap gyűlölettel néznünk a másikra?

– Akkor befejezte a szófosást is?

Katerina hangosan felcagagott. A cukrászda személyzete is felkapta a fejét. Krisztián imádta ezt a csilingelő nevetést. Katerina hosszú, fehér fülbevalója is rázkodott a nevetéstől.

– Soha nem fogja befejezni! Ő nem rossz ember, csak ha elkezd beszélni, nem

tud leállni! Mindenkinek vannak furá szokásai! Nem így van, mister „Nem kelek fel csak akkor, ha az órá számjegyeinek összege hét?” Idegesítenek még a kopogós sarkú cipők?

– Vannak szokásaim, amelyekről nem vagyok hajlandó lemondani! A kopogós cipőkről meg nem tehetek! Ha a hátam mögött kopog, bántja a dobhártyámat! Ha előttem, akkor nem zavar! Ha kifordítva veszed fel a blúzodat, még mindig a küszöbön fél lábon állva fordítod vissza?

– Anyukám így tanította! Akkor nem ér aznap szerencsétlenség!

– Hülye szokásaid vannak!

– Neked is, de azért szeretlek!

Katerina az arca elé kapta a kezét, mint a gyerek, akit hazugságon kaptak. Ki mondta, amit gondolt, és jelen pillanatban tényleg így gondolta.

Krisztián végképp nem értette az egészet. Végre lezúdul a mázsás súly a szívről, mert úgy érzi, kiszívetett Katerinából, erre a nő közli vele, hogy még mindig szereti!

Némán nézték egymást. Krisztián éppen inni készült a kólájából, amikor Katerina a szemébe mondta azt az egy szót, amire évekig várt tőle hiába. A pohár felúton az asztal és Krisztián szája között megakadt. Lassan tette le. Olyan lassan, hogy óráknak tűntek a másodpercek, amelyek alatt a pohár visszaért a kiindulási pontjára. Szerette volna ő is azt mondani Katerinának, hogy szereti, de nem akart hazudni.

– Most mi lesz? – tette fel hangosan a kérdést, amelyre mind a ketten várták a választ.

Remélte, hogy ezt a kérdést soha nem kell feltennie. A tehetetlenségénél jobban semmit nem gyűlölt. Még a kopogós sarkú női cipőket sem. Egy másik magányos utas jutott eszébe.

Harmincas, lesóványodott férfi volt. Arca hamuszürke. A feje teljesen kopasz. Szemmel láthatóan régen erősebb volt, mivel a ruhák, amelyeket viselt, jóval nagyobbak tűntek annál a méretnél, amit hordania kellett volna. A nap fénye, amely besütött a busz ablakán, boldogan csúszkált tar feje tetején. Szemüvegén a busz fényei tükröződtek vissza. Felhívott valakit a mobilján, és beszélni kezdett.

– Szia, anya! Most végeztem a kórházban! Kicsit rosszul vagyok, de nincs semmi gond. Ülök a buszon! Egyedül vagyok! Nincs itt rajtam kívül senki!

Krisztián egy cseppet mindig megbántódott az ilyen kijelentéseket hallgatva. Ő senki lenne? Nélküle a busz se indulna el! Nem sokáig haragudott erre a férfirra, ahogy végighallgatta, miről beszél az anyjával.

– A szemedbe nem akarom mondani, mert tudom, hogyan reagálnál rá, ezért hívtalak inkább fel. Az orvos azt mondta, fél évem sincs hátra. Az igazság az, hogy hónapok óta kemoterápiára járok a tüdőrákom miatt. Ne sírj! Röhej, hogy én, aki

soha nem dohányoztam, ebbe fogok belehalni! Cigaretaszünetekben sokszor kiementem a kollégákkal beszélgetni. Az orvos szerint a passzív dohányzás, hogy beszívtam a cigarettafüstöt, rengeteget ártott. A gépek, amelyek mellett dolgoztam, és okádták magukból a füstöt, szintén segítettek abban, hogy fél évbe kell belezsúfolnom azokat a dolgokat, amelyeket még legalább negyven évre terveztem! Nem anya! Nem kellene specialisták! Ezt az utat már végigjártam! Áttétes. Gyógyíthatatlan. Tudom, hogy apa halála után nagyon összevesztünk, és évek óta most hívlak fel először. Te se erőltetted a találkozásokat! Sőt! Te se hívtál engem! Túl büszkék voltunk ahhoz, hogy felhívjuk a másikat, és megkérdezzük, hogy van! Ne sírj! Persze, majd elmegyek hozzád! Normálisan szeretném befejezni az életemet, nem úgy, hogy haragban vagyok az anyámmal! Megvettem az apám sírja melletti sírhelyet. Oda temessetek el! A temetés árát összegyűjtöttem, elviszem neked azt is. Nem kell nagy csinnadratta! Én már úgyse fogok belőle érzékelni semmit. Elég, ha az a pár rokon ott lesz, akiket muszáj meghívni, különben megsértődnek rád. Sose értettem, miért sértődnek meg azon az emberek, ha nem hívják meg őket egy rokon temetésére. Mindenki utál temetésekre járni, mégis a legtöbben személyes sértésnek veszik, ha nem hívják meg őket egy ilyen eseményre. Bolondok az emberek! Nem költözöm hozzád! Írtam egy bakancslistát, amit fél év alatt teljesíteni akarok. Olyanok is vannak rajta, hogy megmártózni mindhárom óceánban. Ez végül is hülyeség, mert egybefüggő víz a Föld kétharmada. Ha elmegyek az Adriai-tengerhez, ugyanabba a vízbe mártom bele magam, mintha valamelyik óceánba meríteném bele a testem. Harmincéves vagyok, és még nem láttam egy nyomorult tengert sem! Nem fogok így meghalni! Van a listán még pár tétel! Az első az volt, hogy békülj ki anyáddal, akivel öt éve szóba se álltál! Dolgozd fel, utána beszélünk! Szia, anya! Én is szeretlek!

A férfi elrakta a zsebébe a telefonját. Elővett egy noteszt, és kihúzott belőle valamit. Miután a noteszt visszarakta, egy kórházi zárójelentést kezdett el böngészni. Krisztián megismerte a papírlap tetején a Markhot Ferenc Kórház logóját. A férfi hangosan felsóhajtott.

– Most mi lesz?

Katerina zavartan nézett Krisztián szemébe.

– Erre vártál évekig! Most jobb, hogy kimondtam?

– Nem itt és nem most kellett volna!

– Azt majd én eldöntöm, hogy kinek mikor vallok szerelmet! Nem tehetek róla, hogy a szívem úgy érezte, most kell kimondanom!

– Az eszed is ezt mondja?

– Ha egy nő szívét előnti a szerelem, nem hallgat az eszére!

– Egy éve nem láttál! Most jut eszedbe, hogy szeretsz?

– Eddig is szerettelek!

– De nem mondtad!

– Megint kezdjük? Ennek a vitának soha nem lesz vége! Ne haragudj, ha felkavartam az érzéseidet. Nem kellett volna mondanom! Előfordul, hogy véletlenül kicsúsznak a dolgok!

Krisztiánnak megint egy magányos utas jutott eszébe. Valahol a belvárosban szállt fel. Talán a bazilika vagy a főiskola megállónál. Egyszerű fiatalembernek tűnt, aki a húszas évei elején járt. Arca frissen borotválva. Egy darab szőrszál se maradt ott még hírmondónak se. Egyszínű, barna kötött pulóvert és fekete szövetnadrágot viselt. A kezében egy kék Adidas hátizsákot tartott. Amikor a telefonja csörögni kezdett, letette a hátizsákot maga mellé az ülésre, és lassan elővette annak oldalzsebéből.

– Helló főnök! Egyedül vagyok!

– Dehogy vagy egyedül! – gondolta Krisztián.

– A zúgás? A buszon ülök! Csak a sofőr, de elég messze vagyok tőle! Igen, elintéztem, amit megbeszéltünk! El is takarítottam!

Krisztián arra gondolt, milyen pedáns ez az ember, hogy még el is takarít maga után. Biztosan nagyon jól végzi a munkáját.

– Tudom, hogy sürgetett a határidő, de ne aggódjon, készen vagyunk! Mindkettő el van intézve! Köszönöm, de nem hiszem, hogy ekkora jutalmat érdemlek! Csak a munkámat végeztem! Bőven elég az a pénz, amiben először megalkudtunk! Semmiféle új pozíciót nem szeretnék!

Krisztián hallotta, hogy vannak olyan vállalatok már Magyarországon is, ahol nem a cég vezetése mondja meg a dolgozónak, hogy mennyit fog keresni, hanem megalkudnak egy fix összegben. Ő még soha nem dolgozott ilyen cégnél. Igaz, a közlekedési vállalaton kívül nem is nagyon dolgozott sehol életében. De ki olyan bolond, hogy nem kér a pénzből többet? A fickó folytatta.

– Minden a terv szerint ment. Nem jött közbe semmi! Szerencsére tudtam nyugodtan dolgozni, nem zavart meg senki!

Krisztián elismeréssel csettintett a nyelvével. Ha otthon kellett valamit barkácsolnia, akkor ő se szerette, ha zavarják munka közben. Amikor még Katerina is ott volt mellette, a nő az idegeire ment, mert mindig beleszólt, hogy ne úgy csináljon valamit, hanem máshogy. Mindig volt valami javaslata, amit Krisztiánnak meg kellett hallgatnia. Miközben a tanácsokat hallgatta, és Katerinára figyelt, nem tudott haladni a munkával. Odáig jutottak, hogy Krisztián csak akkor barkácsolt, ha Katerina nem volt otthon. Mivel Katerina három műszakban dolgozott, sűrűn előfordult, hogy napokig nem is látták egymást.

A barna pulóveres férfi felállt az ülésről, hogy leszálljon a buszról. Felkapta a hátizsákját, amelynek a cipzárját elfelejtette visszahúzni, amikor a telefonját elővette. A hátizsákból egy fekete, hangtompítóval felszerelt pisztoly csúszott ki nagy koppanással a földre.

Krisztiánnak csak most tűnt fel, hogy a korán jött tavaszi nyár ellenére ez a férfi bőrkesztyűt visel, pedig egyáltalán nem ad rá okot az időjárás.

A férfi telefonnal a kezében gyorsan visszagyömöszölte a pisztolyt a hátizsákba. Közben azt figyelte, Krisztián észrevett-e valamit a fél percig se tartó intermezzóból.

Krisztiánnak volt annyi esze, hogy úgy tegyen, mintha a forgalmat figyelné.

– Nincs semmi főnök. Csak előfordul, hogy véletlenül kicsúszik valami! Semmi! Csak kicsúszott a számon, hogy nem zavart meg senki! Eltűntettem a nyomokat! Ne aggódjon! Nincs rajtam kívül senki a buszon, csak a sofőr, ő pedig az utat nézi!

Krisztián, ha tehetne volna, hátramegy, és lekever neki egy pofont. Nem azért, mert most derült ki róla, hogy nem élmunkás, hanem egy elfuserált bérgyilkos! Hogy merészezi ez a senkiházi őt sofőrnek nevezni, amikor ő buszvezető? Szerencséjére túl okos és túl gyáva volt hozzá, hogy egy fegyveres emberre támadjon. Nagyot sóhajtott, amikor a másik férfi leszállt a buszról. Még a harmadik megállónál is remegett a keze a félelemtől. Soha nem gondolta, hogy valaha is találkozni fog egy bérgyilkossal valamelyik egri buszon. Felhívta Ulrikot, hogy igyanak meg egy nyugtató sört és elmesélte neki, mi történt.

– Nem kellene feljelentést tenned a rendőrségen? – kérdezte Ulrik.

– És mit mondjak nekik? Találkoztam egy emberrel, aki valószínűleg pénzért öl embereket, de nincs ellene bizonyítékom? Kihallgattam egy telefonbeszélgetést és láttam egy pisztolyt nála! Ez alapján még nem fogják letartóztatni. Örültem neki, hogy nem lőtt le! Megtehetne volna! Azt se tudom, kicsoda, és merre ment. Hétköznapi embernek volt öltözve, nem bérgyilkosnak! Milyen ország ez, ahol bérgyilkosok buszozhatnak zavartalanul?

– Neked is fura, hogy nem luxusautóval, hanem busszal mászkál? Szerintem még kezdő volt.

– Miből gondolod?

– Ilyet egy profi nem csinál!

– Honnan tudod? Láttál már profi bérgyilkost?

– Láttam a James Bond összes részét!

– Ez jó alap egy nyomozáshoz!

– Be kellene menned a rendőrségre, és személyleírást adni róla!

– Miért vádolnék meg egy embert, akit életemben először láttam? Lehet, hogy nem is ölt embert, csak színdarabot próbált vagy valamilyen pszichológiaelőadásra készült.

– Hihetetlen vagy!

– Az a hihetetlen, hogy bérgyilkosok mászkálhatnak büntetlenül Eger utcáin!

Krisztián nem ment el a rendőrségre. Hamarosan elfelejtették az egész incidenst.

– Ez a találkozás nem úgy sült el, ahogy szerettem volna – jelentette ki Katerina.

– Nekem sem – felelte Krisztián.

Katerina végleg szakítani akart Krisztiánnal, Krisztián pedig újrakezdeni. Még is egy cukrászdában, sütemény és fagyaltillat között Krisztián elengedte a múltat, Katerina viszont görcsösen kapaszkodni kezdett belé.

– Komolyan mondtad, hogy szeretsz? – kérdezte Krisztián.

Katerina könnyes szemmel bólintott.

– Te viszont már nem szeretsz engem!

– Magam se tudom, hogy mit érzek. Szükségem lenne egy kis időre, hogy átgondoljam!

– Egy év telt el a szakításunk után! Miféle időt szeretnél még?

– Találkozzunk még egyszer! Talán kialakul újra valami! Nagyon hiányoztál!

– Te is!

– Ne sétáljunk egyet a friss levegőn? Ott én is jobban tudnék gondolkodni!

Katerina bólintott. Krisztián kifizette a számlát, utána felsegítette Katerinára a kabátját. Csodálkozva vette észre, hogy Katerina hagyja ezt. Nem bújta bele egyből a kabátjába, hanem engedte neki, hogy lovagias legyen. Egyre kevésbé értette, hogy mi folyik itt, de jólesett neki. Kiléptek az ajtón, és nekivágtak a városnak. Egymást átölelve vágtak neki a széljárta utcáknak.

Amint kiléptek, a citromsárga cipős nő és a szövetnadrágos férfi egyszerre csapták le az újságot az asztalra.

– Reménytelenek! – mondta hangosan a nő.

– Idióták! – jelentette ki a férfi.

Tágra nyílt pupillákkal meredtek egymásra. Most látták meg a másik arcát. A férfi már bent ült, amikor a nő érkezett, de az újság eddig teljesen eltakarta az arcát. A nő vörös vállig érő hajának egyik tincse belelógott aranykeretes elegáns szemüvege elé. Szórakozottan igazgatta hátra, miközben a férfit nézte. A férfi úgy nézett ki, mintha most jött volna ki egy második világháborús film forgatásáról, ahol náci tisztet játszott. Ő szólalt meg először.

– Szervusz, Natália!

– Szia, Ulrik!

– Te is kémkedsz?

– Kíváncsi voltam, mire jut egymással ez a két bolond!

– Úgyis elmondták volna mindkettőnknek!

– Jobban szeretem első kézből, a saját fülemmel hallani, hogyan zajlanak az események!

Ulrik széttárta a kezeit Katerina barátnője, Natália felé.

– Ezzel én is így vagyok!

Katerina és Natália gyerekkoruk óta mindent együtt csináltak. Együtt jártak iskolába, együtt jártak szórakozni ugyanazokra a helyekre, amikor kijárták az is-

kolát. Együtt költöztek át Magyarországra, egy albérletben éltek mindaddig, amíg Katerina össze nem költözött Krisztiánnal. Miután Katerina szakított Krisztiánnal, visszaköltözött Natáliához.

– Nem akarsz átülni az én asztalomhoz? Így elég bénán nézünk ki, hogy egyik sarokból a másikba kiabálunk.

Ulrik elmosolyodott. Felkapta az italt, ami előtte volt, és átsétált vele Natália mellé. Az újságot letette a nő napilapja mellé.

– Olvastál valami érdekeset? – bökött rá az újságra Natália.

– Egy sort se olvastam. Azt se tudom, ez milyen újság. Ezt a két lököttet hallgattam egész idő alatt. A tiedben volt valami érdekes hír?

– Nem tudom. Csak elkértem a legnagyobb napilapot, amelyikkel eltakarhatom az arcom. Ez nem az olvasószemüvegem, összefolytak előttem a betűk. Régóta itt vagy?

– Nyitás óta. Nem tudtam, hány órára jönnek. Untam már, hogy Krisztián folyton nyavalyog Katerina után, és úgy gondoltam, ideje lenne segíteni rajtuk. Közbelek és helyrerakom őket, ha kell. De úgy látom, segítettek magukon.

– Ne is mondd! Egy éve hallgatom Katerinát, hogy Krisztián így, meg úgy. Mióta találkoztak a hét elején, azóta minden percben azért nyivákol, hogy Krisztián volt az egyetlen komoly férfi az életében, és ő az egész elrontotta.

– Ketten kellett ahhoz, hogy elrontsák! Szerinted újra összejönnek?

– Katerinán nem fog múlni. Krisztiánon úgy láttam, ő már nem nagyon akarja!

– Ezt én se értem! Egy éve kesereg most, amikor ölébe hullik a lehetőség, nem akar vele élni.

– Méghogy a női lélek bonyolult! Rajtatok, pasikon se lehet eligazodni! Te is mindig bohóckodsz! Most beszélgetünk először komolyan, mióta ismerjük egymást!

– Emlékszel, amikor ez a két ütődött össze akart bennünket boronálni, és szerveztek nekünk egy vakrandit?

Natália felnevetett.

– Te is egy másik nőhöz mentél oda, és én is egy másik hapsihoz! Azok ketten nem értették, hogy mit akarunk tőlük!

– Valamilyen ismertetőjelet megbeszélhattünk volna!

– A legszebb az volt az egészben, hogy a pasi is randevúzott velem, és veled is a lány! Hogy is hívták a lányt?

– Elfelejtettem. De biztos megsértődött rajta, hogy végig Natáliának neveztem, mert több randi nem volt. Telefonszámot is cseréltünk a találka végén, de amikor felhívtam a megadott számot, az állomásfőnök vette fel a hatvani vasútállomáson.

– Akkor biztos vasutas! Valahonnan tudnia kellett az állomásfőnök számát!

Ulrik legyintett.

– Benne van a telefonkönyvben. Az állomásfőnök elküldött a fenébe, mert egy hónapon belül én voltam a hatodik, aki valami nőt keresett rajta. A te pasidat hogy hívták?

– Fogalmam sincs!

– Az is szép név.

– Megint kezdted!

– Mit?

– A komolytalankodást!

– Miért kellene magamat megjátszanom? Én ilyen vagyok! Katerina két éven át megjátszotta magát Ulrik előtt, és szét is mentek! Pedig szeretik egymást! Csak hülyék! Hová mentél randizni azzal a figurával?

– Elvitt az egrri várba!

– Az tényleg nagy buli egy olyan nőnek, aki évek óta Egerben él! Tudott mutatni valami érdekeset?

– Persze! Amikor rájött, hogy fizetni kell a belépőért, megálltunk a vár bejárata előtt, és elmagyarázta, hogy azért hívott el idáig, hogy megmutassa, milyen szép innen a kilátás a Dobó térre.

– Egy egrinek megmutatta, milyen szép a Dobó tér? Igazi lovag!

– Neki ez tényleg új volt! Szolnokról jött Egerbe kirándulni. Akkor járt életében először itt. Azt hitte, én is vidéki vagyok, és megjátszotta, hogy mennyire ismeri a várost! A randi végén megadtam neki a telefonszámomat!

– Ugye nem az állomásfőnökét?

– Dehogy! Van az utcánkban egy kisállatkereskedés. A tulaj egy aranyos, de nagyon kövér nő. Ki tudja, talán még össze is jönnek! Igaz, nem sok esély van rá, mert a pasas még aznap visszament Szolnokra. Gondolom, otthon elmesélte a haveroknak, milyen csodálatos randevúja volt Egerben.

Ulrik kényelmetlenül feszengeni kezdett a székben.

– Órák óta itt ülök. Nincs kedved sétálni egyet?

– Hová akarsz ilyen időben sétálni?

– Megmutatom neked, milyen szép a kilátás a Dobó térre a vár bejáratából!

Natália felkacagott.

– Milyen gálánsak errefelé a férfiak! Nézzük meg, úgyse láttam még onnan a kilátást!

– Milyen hazugok errefelé a nők! – mormogott az orra alatt Ulrik, de mosolygott is közben.

Felsegítette Natáliára a kabátot, és elindultak. A szél egyre jobban fújt, néhány csepp eső is esett, de nem bánták. Vigyorogva mesélték egymásnak, hogy mennyire elégük van már Katerina és Kriszitan egymás iránti epekedéséből. Elsétáltak a minaret mellett, amelyik a felújítás miatt mellé rakott támasztóállványok

nak köszönhetően úgy nézett ki, mint egy kilövését váró űrhajó. Natália várta, hogy Ulrik elsüssön egy rakétás viccet róla, de Ulrik hallgatott. Ő maga is unta már, hogy mindenki űrhajóhoz hasonlítgatja a minaretet.

A Dobó térre érve Ulrik a Dobó István-szobor felé fordult:

– Szia, István!

Natália nem értette a dolgot. Ulrik gyorsan elmagyarázta.

– Ha már megvédte a várost, az a minimum, hogy köszönünk neki! Megtiszteltem őt azzal, hogy köszöntöm minden egyes alkalommal, amikor találkozunk. Sajnos, a galambok is elég sűrűn megtisztelik szegényt.

A szökőkút felé ballagtak. Csak nemrégiben lett újra bekapcsolva. Télire mindig leállították, de most, hogy jött a tavasz, újra beindították. Ulrik megállt a szökőkút előtt.

– Mennyi háromnak a négyzete? – érdeklődött a szökőkúttól.

– Mit művelsz? – kérdezte Natália.

– Minden útikönyvben az van leírva, hogy ez egy intelligens szökőkút. Ez esetben válaszolhatna egy egyszerű kérdésre. Végül is nem azt kérdeztem meg tőle, hogy ki ölte meg Kennedyt!

– Nekem is lenne hozzád egy kérdésem, Ulrik!

– Hallgatlak! Ha nem tudok rá válaszolni, megkérdezheted a szökőkúttól is!

– Mióta fogjuk egymás kezét?

Ulrik lenézett, de nem engedte el Natália kezét, aki szintén tovább szorította az övét.

– Ezt inkább a szökőkúttól kérdezd!

Natália a szökőkút felé fordult.

– Szökőkút! Mióta fogjuk egymás kezét?

A szökőkút eddig éppen pihenőt tartott. Hirtelen elkezdtek a fúvókák felváltva vizet spriccelni a levegőbe

– Intelligens szökőkút! Na, persze! – morgott megint Ulrik. – Még beszélni se tud!

– Lehet, hogy tényleg okos, csak némasági fogadalmat tett.

– Te is szoktál fogadalmakat tenni?

– Én nem foglalkozok ilyen ostobaságokkal! Az élet majd elrendezi a problémás dolgaimat!

– Sok problémás dolgod van?

Natália az arcán széles mosollyal nézett Ulrik szemébe.

– Úgy érzem, mostantól sok lesz!

Ulrik közelebb húzta magához és megcsókolta. Régóta nem érezték magukat ennyire jól és ennyire boldognak. A szökőkút és a Dobó-szobor egykedvűen nézte, ahogy egymást átölelve kizárják a külvilágot.

Bárdos Bódi László

Harminchárom haiku

– végtelen szeretettel a három csodaszarvasnak,
Bence, Hunor és Megyer fiamnak–

I.

vándorköszörűs
ereszkedik a völgybe
szikrát vet a Hold

II.

csillag a tóban
ropog a parti bozót
szemedben a tó

III.

szökik az árnyék
fehér bottal jár a Nap
letakart tükör

IV.

ím menekülnek
kórtermekbe a színek
világ szirma hull

V.

sziklát lyuggatnak
árva könnyöröngyök
készül az oltár

VI.

madáritatók
eső után a völgyek
szenteltvíztartók

VII.

szemgödreimből
kihantolt emlékeket
őriz a holdfény

VIII.

szögesdrótfalon
fönnakadt sámándobok
izzó napkorong

IX.

angyal a hóban
a Mindenség tenyerén
deres csipkebogyó

X.

a templom előtt
mélyzöld üvegbozótban
térdepel a Nap

XI.

hosszú az árnyék
létrát támaszt a csöndnek
az éjjeli őr

XII.

a vakablakban
pókháló csapdát állít
a neon-magány

XIII.

kivirít az ég
pengefalban vergődő
őzgida visít

XIV.

zongorahúrok
közé szorult lepkeszárny
tarka csönd táncol

XV.

villámárvízben
térdeplő templomokat
gyóntat az erdő

XVI.

fölszállott a köd
lángra lobban a tócsa
kioltja az éj

XVII.

áldott ágakon
deszantos seregélyek
vérzik a meggyfa

XVIII.

fűszálon harmat
kötéltáncos árnyéka
a macskakövön

XIX.

kifosztott méhek
színvak mezőn nyüzsögnek
üres a kaptár

XX.

kettéhasadt kép
két párhuzamos nádszál
örök magánya

XXI.

tombol a vihar
villám csapott a fába
sarjad az ága

XXII.

harmatkönny csobban
koponyák üregében
cseppkövek nőnek

XXIII.

izzik az erdő
fény dobol a retinán
siratók oltják

XXIV.

hulló tollpihék
a Mindenség főterén
angyalkaloda

XXV.

a templomlépcsőn
mankók és angyalszárnyak
hajléktalan rend

XXVI.

lángol a pipacs
a Kálvária-dombon
ostorpattogás

XXVII.

vad pásztorkutyák
ősz-színeket terelnek
készül már a nyáj

XXVIII.

nap fénye foszlik
madárszárny-csikarások
az ég peremén

XXIX.

Kaddish a hóban
a szögesdrótok között
ember-hangjegyek

XXX.

a túlsó parton
hol a végtelen fészkel
minden összeér

XXXI.

faparázs roppan
Hold pengéje eret ér
Pilinszky hallgat

XXXII.

éjjel egy angyal
hófehérre meszelte
koponyám falát

XXXIII.

iszapos sárban
teremtő ujjlenyomat
imago Dei

Birkózás (1985, vegyes technika, vászon, 200×181)

Bakacsi Ernő

Jogállam

Nem volt nehéz olyan helyet találnia a kupében, ahol félhomály volt. Erősen szűrült már, de még nem kapcsolták fel a világítást, noha az a néhány pislákoló lámpa nem adott sok fényt, különösen, ha állt a vonat. Kevés volt az utas is, ez volt az utolsó vonat, ma már nem indul több Kürtösfalvára. Nem akart találkozni ismerőssel, nem akart beszélgetni senkivel, nehogy rákérdessenek... Szégyellte magát. Szégyellte, ahogy kinézett, noha nem tehetett róla. Dr. Baranyi Imrét még senki nem látta így. Gyűrött volt a ruhája, többnapos borosta az arcán, és véres az inge. Koszosnak is érezte magát, úgy vélte, hogy bűdös. Három napja csak az arcát és a kezét tudta megmosni, fehérneműváltás szóba sem jöhetett. Kérdéseire nem is válaszoltak, az ételt is csak odalökték, mint a marhának. Érdekes – ismerte fel az állapotát – most nem érez éhséget, pedig reggel szinte csikorgott a gyomra az éhségtől. Igaz, azóta megevett délben egy szelet kenyeret. A krumplifőzeléket most sem tudta lenyelni. A már elvénült, kicsírázott, talán félig rothadt krumplit a rabokkal etetik meg. Az éhség nagy úr, valószínűleg egy idő után én is megenném, morfondírozott magában, de most még nem ment. Az a kellemetlen rovarirtó íz, a HCH, ha jól tudom, elviselhetetlen. Ehetlenné teszi az ételt.

Aztán eszébe jutott, hogy alig két óra múlva otthon lesz. Alig várja már ezt a boldog pillanatot, hogy magához ölelhesse kis családját, édesanyját, feleségét és a kisleányát. De mit mondjon nekik, mennyit mondjon el? Mindent nem lehet. Azt sem, hogy megalázták, megütötték. De akkor mitől véres az inge? Mit mond, ha rákérdéznek? Eleredt az orrom vére, ez igaz is, húzta félre a száját, hiszen tényleg attól véres. Azt mondom, valószínű, az éhségtől kezdett el vérezni a nózim.

Érezte, hogy elindult a vonat, de az elmúlt napoktól nem tudott megszabadulni. Olyan hihetetlen, mint egy rossz álom. Tudta, hogy mik történnek az országban, hogy van ilyen, de amikor veled történik... hihetetlen...

A rendőr felkísérte a cellából, és egy ajtó előtt azt mondta: ide menjen be! Azt sem érezte, hogy most a földszinten vannak vagy már emeleten. Meglepte ez a hirtelen közlés, kissé vacillált, mire a kísérő rendőr kinyitotta az ajtót, és szinte belökte. A szeme már hozzászokott a félhomályhoz, ez a világos szoba egy pillanatra elvakította. Hunyorgott, majd észrevette az íróasztal mögött ülő civil ruhás embert. Félszegen állt az ajtóban, majd kapcsolt, hogy hol is van, és alig hallhatóan kinyögte:

– Jó napot kívánok.

– Még köszönni sem tud, és az ajtót is én csukjam be!

Úgy látszik, a doktoroknál ez nem szokás, de majd én megtanítom az illem-

re az anyja úristenit! – Eddig észre sem vette a fal mellett álló alakot, aki most megszólalt, és a káromkodásával egy időben hatalmas pofont adott a fogolynak. Baranyi megtántorodott, de talpon maradt. A megalázott, igazságtalanul bántott önérzetes ember gyűlölete, mérhetetlen dühe egy pillanatra fellángolt benne, de abban a pillanatban működésbe lépett a védekező ösztön is. Tudta, ha visszaüt, ha agresszíven reagál, laposra verik. Becsukta az ajtót, és csak utána szólalt meg:

– Én köszöntem, kérem.

– Még visszafózik ez a mocskos fasiszta, majd megtanítalak én köszönni – és most ökölrel csapott Baranyi arcába. – A tisztességes ember úgy köszön, hogy Szabadság! No, hogyan köszön?!

– Szabadság – nyögte Baranyi, és érezte, hogy vérezni kezd az orra.

Az íróasztal mögött ülő csak most szólalt meg. – Hagyj magunkra, Kovács elvtárs. Amikor a verekedős kiment, a másik az íróasztal előtti székre mutatott.

– Üljön le. Elnézést kérek a kollégám viselkedéséért. Kissé heves, túl fiatal még. Nem tudja, hogy a változáshoz idő kell, nem megy rögtön. Üljön kényelmesen, kér egy cigarettát?

– Köszönöm... izé, nem tudom a rendfokozatát, nem tudom, hogyan szólítsam az urat, nem dohányzom.

– Maga tényleg nem szólíthat elvtársnak, furcsa is lenne ez az ön szájából. Magának úr vagyok. – Ha úr volnál, elárulnád a rendfokozatod és a nevedet – gondolta Baranyi.

– Na – dőlt előre a kihallgató tiszt –, ne húzzuk az időt. Remélem, együttműködik, ez mindkettőnknek jó lenne. Halljam, ki az az ügyes kezű, ki a szerelő?

– Bocsásson meg, uram, de nem tudom, mit tetszik kérdezni. Azt sem tudom, miért tartanak itt már három napja. Eddig senki nem szólt hozzám, senki nem adott választ a kérdéseimre.

– Dehogyan nem tudja. Ha így folytatja... ne kényszerítsen arra, hogy visszahívjam a kollégámat.

– Tessék elhinni, mindenre őszintén válaszolok, amire csak tudok, de ha nem értem a kérdést. Milyen szerelő...?

– Tudja azt maga, ne játssza itt a hülyét. De segíték. Az a rádió egyszerű néprádió, azzal nem lehet külföldi adókat fogni, az nem világvevő. Maguk mégis a Szabad Európa adásait hallgatták vele. Valaki megbütykölte, olyan alkatrészeket szerelt bele, melyek ezt lehetővé tették. Ki volt az? A nevét akarom!

– Én ezt nem is tudtam – játszotta meg a tudatlant Baranyi, miközben vihar sebesen keringtek a gondolatai. – Nem tudtam, hogy abba a készülékbe bárki is belenyúlt volna.

– Na, ebből elég volt! – csapott az asztalra a rendőr. Ne mesélje be nekem, hogy csoda történt. Ki csinálta!?

- Ne tessék rám neheztelni, főhadnagy úr...
- Százados vagyok! – ordított közbe a másik.
- Elnézést, százados úr. Nem kételkedem én abban, amit tetszik mondani, de nem tudom. Én sem tudom, ugyanis azt a rádiót két éve vettem Pesten, az ócskapiacon. Addig nem volt rádiónk, azaz volt, de azt 44-ben le kellett adni. Ezt bizonyára ön is tudja.
- Szóval az ócskapiacon vette? El is higgyem ezt a mesét? Mégiscsak szólnom kell a kollégáimnak. Ne féljen, kiverik magából az igazat.
- Százados úr, higgyen nekem. Bármit tesznek velem, nem mondhatok mást, mert ez az igazság. Nem vonom én kétségbe a bütykölést – ahogy tetszett említeni – azt sem tagadom, hogy én tudtam a vételkor is, hogy ez világevő készülék. Megmondta az eladó, azért is kért érte annyit. Azóta ehhez nem nyúlt senki. Én csak a gombokat tudom csavargatni, szólt, és ez volt a lényeg. Kit érdekelt, hogyan működik.
- Erre majd még visszatérünk – váltott hangnemet a százados. Azt mondja meg, kik jártak magához rádiót hallgatni, szervezkedni a népi hatalom ellen?
- Nem járt hozzánk senki, illetve járt, de nem rádiót hallgatni. Nem tagadom, én néha megpróbáltam fogni a Szabad Európának nevezett szennyadót, de legtöbbször nem sikerült. Csak értelmetlen hangok jöttek. Nem lehet azt nálunk fogni.
- De nagy gazember maga! Megjátssza itt magát, talán még azt is állítja, hogy híve a népi demokráciának, a rendszernek. Nem is reakciós, nem is a Horthy-rezsim híve. Hát hülyének néz engem? – Ezt már ordítva mondta.
- Százados úr, én tisztelettel, őszintén beszélek. Dehogy gondolok olyasmit, amit mondott. Én becsülettel dolgozom, soha nem ártottam a mostani hatalomnak. Nem értek ugyan minden intézkedésével egyet, de ez nem jelent semmit. Ugyanis nincs olyan hatalom a világon, amellyel minden polgára azonosulna, de attól még működik, halad előre, megy az útján, mert a többség azt akarja. Vagy erőszakos diktatúra van, mint most nálunk, de ezt csak gondolta Baranyi.
- Mindjárt meghatódok, olyan szépen beszél. Ha olvasná, sem lehetne jobban hazudni. Mégis a kapitalisták hazugságain csüng, az ő adásukat hallgatja. Miért, ha elfogadja a népi hatalmat, a többség akaratát, ahogyan az imént mondta?
- Mert kíváncsi vagyok, hogy mit mondanak, hogyan akarnak ártani nekünk. Megzavarni a tudatlan, kevesebb ismeretekkel rendelkező emberek fejét.
- Láthatólag a századost megzavarta ez a válasz. Nem erre számított. Tagadásra, de ez elismeri, hogy hallgatja a rádiót. Kis töprengés után folytatta a kihallgatást.
- Látja, saját magát árulja el, hazudtolja meg. Az előbb mondta, nem ért minden intézkedéssel egyet, akkor mégiscsak azért kíváncsi a külföldi adásra, hogy ott mit mondanak, mivel biztatják az itteni ellenzéket, a mi ellenségeinket, akik a népi demokrácia megdöntésére törekednek.

– Százados úr bizonyára ismeri a szocializmus ideológusainak a munkásságát. Úgy tudom, Marxszal történt, de lehet, hogy tévedek, és Engels volt. Mindegy, az esemény a lényeg. A nagy tudóst meglátogatta egy barátja, és meglepődve látta, hogy az a Bibliát olvassa. Ezt szóvá is tette, mire az ideológus azt válaszolta: Persze, hogy olvasom a Bibliát. Ennek az ismerete nélkül hogyan tudnék harcolni ellene. Hát honnan tudjuk, hogy mit mond, és mivel rágalmaz minket a nyugat, ha nem hallgatjuk a rádióját?

Ez a válasz a kihallgatót annyira meglepte, hogy hirtelenjében nem tudott mit mondani, hogy időt nyerjen, újabb cigarettára gyújtott. Nem is hallott erről a Marx- vagy Engels-történetről, de igaz lehet, ha már ez a szarházi idézni merte, jól is hangzik – gondolta.

– Beszélni, azt tud. Ügyvéd, népnúzó, a szentségit magának. Kikkel hallgatta rendszeresen azt a rádiót, kikkel szervezkedett a népi demokrácia ellen?

– Ügyvédi képesítést szereztem annak idején, de nem praktizálok. Bizonyára tudja, hogy a vállalatnál egyszerű dolgozó vagyok, az anyagbeszerzési csoportnál dolgozom. Elvégzem a munkámat, tudtommal nincs rám panasz. Beismertem, hogy én néha tényleg megpróbálom hallgatni a rádió nyugati adásait, de nem jár oda senki emiatt. Illetve járnak, de ezeket a személyeket önök ismerik. Amikor behoztak ide engem, akkor is nálam voltak. Kártyáztunk. Ez a kis társaság hetente egyszer összeül tarokkozni. Általában két órát játszunk. Ez a szórakozásunk, semmi több. Százados úr, nem vagyunk mi hülyék. Soha közlünk senkinek eszébe sem jutott lázadozni a rendszer ellen, pláne szervezkedni, ahogyan említette. Mondja meg, miért, mivel, hogyan? Ha akarnánk, sem tudnánk tenni semmit, de hangsúlyozom, fel sem merült senkiben ilyen gondolat.

– Majd még folytatjuk – mondta váratlanul a százados, és visszakísértetett a cellámba.

Szólni akartam, hogy miért tartanak itt, de meggondoltam magam, és hallgattam. Az orrom megdagadt, és felrepedt az ínyem is. Sajgott, de igazából nem ez bántott, hanem a megalázás. Bántott az is, hogy gyáva voltam. Nem, a nem visszaütés miatt éreztem a gyávaságot, hiszen azt ilyen helyzetben nem lehet, ha az ember nem akarja nyomorékká veretni magát. De tiltakozni kellett volna a bánásmód ellen, követelni a választ a fogva tartásom okára. De megjuhászodtam, mint a fenékbe rúgott kutya. Igaz, jókat válaszoltam, még magamat is megleptem vele – kuncogott magában Baranyi. Láthatóan nem is tudott velem kezdeni a százados.

Alig telt el két óra, újra jöttek értem. Megijedtem. Azt gondoltam, hogy most majd alaposan megvernek. Nem tudom, hogy miért tartanak fogva, azt sem tudom, mivel vádolnak, de ez nem számít, vernek, nyomorgatnak, mert tudják, nem vagyok a rendszer híve. Itt a jog, az igazság nem számít. Diktatúra van, amely

megsemmisíti a másként gondolkodót, a kikiáltott ellenséget. A módszer változatos, működtetni kell a megfélemlítést, ha úgy gondolják, a megsemmisítést. De meglepődtem, úgy tűnik, most még elégnek tartják a megfélemlítést. A százados kegyes mosollyal közölte, hogy hazaengednek. Lássam, hogy a hatalom milyen toleráns, megbocsátó az ilyen akasztófára valóknak is, mint amilyen én vagyok. Reméli, hogy respektálom a népi hatalom jóindulatát, és nem próbálkozom a megdöntésével, mert akkor a párt teljes szigorával büntet majd. Elébem tett egy gépelt papírt, hogy azt írjam alá. Elolvastam. Az volt benne, hogy a rádiómat önként felajánlom az államnak, mert az illetékesek hasznosabban tudják értékelni az imperialistáktól jövő adásokat, mint én. Ezzel is segítem a kapitalisták aknamunkáinak az elhárítását. Szóval elvették a rádiómat, erőszakkal elvették – gondoltam. De hogy miért tartottak itt három napig, mit akartak tőlem, arról egy szó sem volt. Szó nélkül aláírtam az elébem tolt papírt.

– Jól van – mondta a százados – a jogállamban így szabályos. Remélem, megértette a leckét – tette még hozzá. – Elmehet.

Jogállam, még hogy jogállam – sóhajtott Baranyi. Ennek a szemétnek fogalma sincs a jogállamról, de mindegy. Ha van fogalma, ha nincs, mindenképpen gazember.

Lepanto II. (1982, akril, nátronpapír, 200×390 cm)

Balajthy Ferenc

Angyalkertben

Esthajnalcsillagot hoz már a sötét,
Betakar az éj,- s fátylat terít föléd.
Csillapul, és halkul a szívdobogás,
Elapad a szó, ha nem éltet tovább.

Mit adott az Úr, egyszer visszakéri,
Mindöröknek azt, balga bolond véli.
Gyökeret ereszt bár fentről a villám,
Hűtlen az álom, és nem talál itt rám.

Rebben a fény is, elröppen a madár,-
Régi az emlék mi él, s még visszajár.
Tisztító tűz lángot ad a Nap, s piheg,
Forró a test, csak a lélek oly hideg.

Angyalkertben a begubózó bolygók,
Beláthatatlan holnap mind halandók.
Egy kisleány szárnyal, az Úr partra át,
Csillagok hallgatják sejtelmes dalát!

Elfajzott mű(remek)

(Letöltés a facebookról)

A bűnök akkor élnek tovább,
Ha elfelejtjük azokat! –
Kegyelemmel teljes kiórlás:
Bűntudat helyett öntudat,
S éled a holtponthoz!

Kilel az elfajzott szerelem,
Addig él, míg van általad!
Ösztöneidben újra szülsz, -
S fény vár a gyalogút végén,
Hogy ne légy haszontalan!

Az elbitangolt égitestek
Kilesnek minket jámborul.
Ha visszaélsz, én visszahalok:
(Áve Cézár, és Mária!) –
A Nagy Ég, már ránk borult.

(Mű)szívek, (mű)erek, műve(se),
Egy Mű(remek) áll így össze!
Ha visszahalsz, én visszaélek!
Körkörünk vonallá válik, –
Vérző álmom, majd töltsd le!

(VV) – Veled valahol...

Szétfeslett a kékfestett s lön sötétség,
Tündéri kertben szép (világ)csatorna,
S feketére festett, csacska fehérnép, --
Mintha mindenik vászon(cseléd) volna!
Várt reám a szirén cso(r)dák csodája
Ott, ahol friss fűbe harapott a Hold! –
Szem(fény)vesztő varázsló büve-bája,
Ki (k)alaptól (csámpás)királynő volt!

(Szarvas)bogaras nő fülén egy kagyló,
Most üres az, – mert, tele a telefon! –
Csak az ég és a színvonal hanya(t)tló,
Hisz, mindent kibír a szürke vasbeton!
Alig egy hóján hús a szerzett vagyon,
Van az, mire mindig nagyon vágytam,
De mára már mind az Istenre hagyom,
A csirájában hamvadt, nászi ágyban!

Mert, ítélni könnyű, de, itt élni nehéz,
Kinek-kinek mit megír vagy ad a sors,
Mi eljön, azzal az ember szembenéz,
Ha indul egyszer a fékevesztett gyors!
Állomáson áll a négyhuszonnégyes,
És ott (fel)szállnak rá mind az utasok.
A sínek a végtelenben (össze)érnek, -
S Valahol Veled - én találkozhatok?!

Fél-(tér)-fél

(Nótafa rügyek)

Félálom, félelem
Féltengely, félicce
Féltégla, félbolond
Féligaz, félmese!

Félvállon, félárva
Félelem, félálom
Féldeci, félvérből
Félezer, féltávon.

Féltékeny, félkarú
Féligló, félemler
Féltérden, félmise
Félszmű, féltenger.

Félfordulat, félév
Féllábra, félcipő
Féligé, félmondat
Félkemény, félidő.

Félarboc, félmázsa
Félaron, félsziget
Féldrágakő, félhold
Félteke, féltelek.-

Félkörben, félállás
Félvezető, félszeg
Félrevert, félváros
Féljózan, félrészeg.

Félemler, félisten
Félegészség, félbaj
Félnótás, félpénzen
Féltucatra, félhang!

Demeter József

Vágy

„csalódás szítja a vágyat”
(Fecske Csaba)

Dúlhat
Bármilyen
Járvány e
Sártekén – ilyen-
Olyan koronás,
Nem koronás,
Kalapos...
Hisz! Így is,
Úgy is –
Vágyban él
A szerelem,
A leges-
Legnagyobb
Szerelem.
Vers-
Lábakon forgó
Vágyban, mely
Soha el nem
Érhető,
Mert!
Te őrzöd a be-
Járatot – a fene-
Vadak helyett,
Te-e,
Versre ítélt –
Örök szenvedő.

Minő

Minő vágyak vágya!
Mennyei magasság –
Mélységeiben
Patyolatos érzelem,
Májusfa állító tisztelet,
Isteni hangulat
Vonul – énünk Nap-
Rendszerén át, ha!
Magyar és nem-

Magyar szívek közé
Kifeszített csillag-
Húr fénye brong-
Zsong- zeng – világ-
Vesztégárban –
Egészségünkért.
Koszorúzza hát
Körünkben is – minél
Előbb, mint utóbb –
Fekete
Fényesség az utolsó
Korona-
Víruscsalád temetés-
Ünnepét. Ámen.

Ó, minő virtuális halott-
Sirató – ál-öregúrhölgyek
Nemzetközi, digitális fő-
Próbáján –
Szépen növekvő dalárda:
Jaaaj, vigyék, vigyék, csak
A kerthez közel ne vigyék,
Mert megakad egy karóba,
Online-hegyes karóba, és!
Visszajön a nyakunkra, fekete
Hattyúnyakunkra, selymesen.

Homokszemesen

„Ez a nap is homokból született”
(Gerevich András)

Mű zöld cút, fuvallat – embertől
Emberig árad. Engem, mintha
Kikerülne, de! Változás a változásban...
Erősödik. Biztat. Áltat? Csapdos égtáj-
Ablakokat. Csillagokat tükröz földig.
Kancsal tükrökből tükrökbe. Muskátlisan –
Az Alföldig. Minő délibábszó szerint –
Áll tótágast ez a világ. Európa, hogy asszisztál!?
Acsarkodás – Múlt a Jelen. Visszhang – bolyong:
Kivégezték Radnótit, Lorcát. Szmog, zűr-
Zavar világszinten. Szomjas a Balaton
Vize. Az Óceán sót küld ide. Homok-
Hátságunk tavaszán ősz szegecsei az eget –
Vércsatakos földkeresztre. Mást gondoljak
Ki helyette/d/? Versre verten folyik fényem.
/Kiért, érzem/ Elzüllött a kikelet is. Nem
Tudni, hogy! Tegnap... mi lesz – sem
Nyugaton, sem Keleten. Napok
Peregnek serényen. Migránsodik –
Mibe/n/, miért, hol, és! Milyen hon-
Szeretet. Fogaim közt mi csikorog.
Emberi kapcsolatokban, finom-
Szemcsés sivatag van. Szaharászkodik
Mindenem. Fiatalságom már nincsen. Mű-
Zöld cút, fuvallat – ingyen. Össz-
Komfortos homokszemben – hány haza

Az én-mindenem. Értük még a jég-
Hátán is. Homok országért? Sziklásan. Annyi
Mindent, hogy megtennék. Mindenemért.
Erdélyországtól épp eddig – az időmmel
Időtlenül, mennyit idétlenkedtem én. Világ-
Homokóra! Nézem. Kik figyeltetik, mit ketyeg,
Pedig még mánusa* sincsen, ha! Te, ha-ha...

Utó-

Mottó:

*„Jön valami semmi
homokot enni.”
(Nichita Stanescu)*

*óramutatója

Harc a sárkánnyal (1991, olaj, farost, 30×40 cm)

Úr-zúr

*„Jön hatalmas fehér madár,
holdat tojik az égre.”
(Nichita Stanescu)*

Ó, te ember, ki vagy a
Földön – légy áldott. Ó, te
Ember, ki vagy a Földön –
Embertelenséged – éltetet,
Légy átokozott. A gyász-
Fekete – színek hiánya. A hó-
Fehér – piros-fehér-zöld –
Színeink összessége...
Igazsága. Ó, te minden-
Napok színe és fonákja.
Hegyek völgye.
Táj kegyeltje. Makett-
Völgyek makett hegye,
És hol van a hold –
A Makett-hold színe
És fonákja. Hold. Halál-
Madár csaphat – le rá.
Nagyon valóságosan –
Dinoszaurusz madár...
Szájának öble, mint a beteg
Föld átmérője. Szárnyának
Fesztávolsága – Nap és
Hold köze, te ember...
Gigászi fekete madár.
Gigászi fehér madár.
Ó, minő madár –
Madár. Mért bicegsz –
A levegőben,
Picinyke vándormadár.

Üzenet

Hívott a Maros
Óperenciás illata –
Haza.

Hajlott a fény.
Vírus-lukacsos
A jég. Hasra!

Recseg-ropog az
Ember – vészjósló
Szava.

Hív a felnőtt kór
Óperenciás
Szaga.

Tüdőből húz a Föld.

Te is, én is,
A világ is – másszon
Haza!

Hív az Óperenciám
Maros illatának
Szaga.